

NAGY EMILNÉ DR. GÖLLNER MÁRIA (1894–1982)

„Jóságos kezek már születésekor világossággal vették körül.”

A Goldner-nemzetség tagjainak családfája egészen a XVI. századig vezethető vissza. Aranybányákban és az arany kitermelésében dolgoztak – amiről egykor a nevüket is kapták – egy kis német bányászvárosban, Freibergben. Az 1555-ös évben elindultak, hogy olyan országot keressenek, ahol az ember minden lelkiismereti kényszertől mentesen, szabadon élhet. Nem kívántak kényszerből pápista vagy kálvinista vallásban élni, egyszerűen szabadon keresztények akartak maradni, mint az őskeresztények. Olyan ország után kutattak, ahol a föld mélye még gazdag volt aranyban.

Így találtak rá Magyarországra. Tudták, hogy az ország keleti felét a törökök tartották hódoltságuk alatt, de ez csupán a síkságokra vonatkozott, nem a hegyvidékekre. A Goldnerek fizikailag nagyra nőtt, természetes emberek voltak. Úgy érezték, ha volt erejük arra, hogy hazájukat és szülővárosukat maguk mögött hagyják, ez az erő szolgálni fogja őket akkor is, ha a muzulmánok, vagy a világ más gonosz erői ellen kell felvértezni magukat. A bányászcsalád a magyar Érchegység és a Kárpátok erdőségeiben talált otthonra. Boldognak, megajándékozottnak érezték magukat, mert az itt élők szívesen fogadták őket, és kiváló szakemberként hivatásukban is jól boldogultak. Egy idő után teljesen beleolvadtak az ország népszellemébe: magyarok lettek.

A Goldner nevet megtartották ugyan, de magyar kiejtéssel használták. A név tartalma azonban minden akcentus ellenére is változatlan maradt, tartást és becsületet követelt tőlük. Az idők folyamán, komoly képességeik és mély felelősségtudatuk miatt egyre magasabb állásokba kerültek. Háromszáz éves magyarországi tartózkodás után bányafelügyelők, bányagazgatók lettek, és már egyikük sem végzett fizikai munkát. A XIX. század végén már orvosokat, gyógyszerészeket, bírákat, ügyvédeket, tanítókat találunk közöttük. Elhagyott foglalkozásuk azonban – sorsuk rejtett elemeként – tovább hatott életükben. Az arany szó szimbóluma lett valami magasabbrendűnek, mely felé törekedtek, és amelyhez hűek maradtak.

Göllner Mária édesapja, dr. Göllner Aladár, tekintélyes orvos volt, édesanyja, Szabó Mária kivételesen művelt, széles látókörű asszony. A fiatal Mária a vendvidéken nőtt fel, a mai Őrség területén, mely csakúgy, mint az ősi időkben, úgy ma is, Magyarország egyik szellemi központja, igen intenzív elementáris erőkkel körülvéve. A szép, fiatal leány már Budapesten, a gimnáziumban olyan tanítónővel találkozott, aki elsőként adta kezébe az Evangéliumot, amelynek hangulata arra indította, hogy megtanuljon görögül. Későbbi ifjúkori barátja lehetővé tette számára, hogy bepillantást nyerjen olyan különféle szellemi áramlatokba, amelyek létezéséről addig semmit sem tudott. Ez a barát az Osiris-misztériumok és a Grál-szentély küszöbéig vezette el őt. Ezekhez később Rudolf Steinerben találta meg a további iránymutatást. Érettségi után bölcsészhallgató lett, földrajzból, történelemből, filozófiából doktorált. 1918-ban, *Az ókor szellemi művelődésének geográfiai alapjai* címen megjelent disszertációja volt első, nyomtatásban megjelent munkája. Itt mutatta meg először lelkének, intellektusának és világnézetének alapjait. Kora gyermekségétől fogva filozófiai problémák éltek benne, lánykorától kezdve a reinkarnáció törvénye foglalkoztatta,

egyetemi éveitől kezdve az emberiség fejlődéstörténete. Az evangéliumokban élő ki nem mondott titkok keresése töltötte el lelkét.

Nyilvánvaló: ha egy életünkben tudatosan ráneveljük magunkat arra, hogy bár nincs tehetségünk rá, de szeressük és figyeljük hűségesen a dolgokat, s valóságukban ismerjük meg és ábrázoljuk őket, akkor következő életünkben már úgy jövünk a világra, mint igazságszerető ember, akiben természetes magával hozott adottság a valóság iránti érzék.

Az első világháború alatt kezdte meg munkáját a Vöröskeresztnél, amelyet kisebb-nagyobb megszakításokkal és módosult körülmények között évtizedeken át folytatott. A háború éveiben ismerkedett meg leendő férjével, a nála két évtizeddel idősebb, kétszer megözvegyült dr. Nagy Emillel (1871-1956), aki a század eleje óta rangos ügyvéd, képviselő volt, ismert tárcaíró, majd a Bethlen-kormányban igazságügy-miniszter.

Házasságukból három fiúgyermek született, István (1919-1992), Sándor (sz. 1926) és Kristóf (1930-1973).

Életének három alapmotívumára mutat rá. A vérszerinti kapcsolatok Janus-erőket hoztak a közelébe. Individuális sorsába újra meg újra a legkülönfélébb világtörténelmi katasztrófák avatkoztak bele.

Hogy velemszületett testi gyengeségem ellenére sem rokkantam bele ebbe a kétféle sorsmotívumba, hanem metamorfozált formában folytathattam munkámat a pusztulás után, sorsom egy harmadik alapmotívumának köszönhetem.

Ettől kezdve, a mai napig egész életemben a jóság fénye lépett elém a megfelelő időben. Ebben rejlik sorsom harmadik alapmotívuma.

Az antropozófia először 1921-ben, Drezdában érintette meg a fiatal Máriát, ahol egy ismerőse, Hans Reichert német költő figyelmébe ajánlotta Rudolf Steinert, és az általa tervezett épületet, a Goetheanumot. Göllner Mária 1924 Nagypéntekén juthatott ki először a svájci Dornachba, az antropozófia központjába, ahol Steiner fogadta őt, és haláláig számos, személyesen neki szóló ismertetést adott a magyarok szellemi történetéről. Rudolf Steiner többször hangsúlyozta, hogy a magyarok – ilyenkor szívesen használta a „Magyaren” szót – országa és népe Közép-Európához tartozik. A Közép-Európához való tartozást nem politikailag, hanem humanisztikusan értette.

A magyarok történelmi szerepével és feladatával kapcsolatosan Rudolf Steiner a következő megállapítást tette neki: „A magyarok arra hivatottak, hogy újra meg újra megküzdjenek az ázsiai hadak áradatával, megállítsák őket, így Közép-Európát ettől a veszedelemtől megóvják.”

Göllner Mária azon kevesek közé tartozott, akik 1924 Szent Mihály napjának előestéjén még hallhatták Rudolf Steiner utolsó beszédét.

Magyarországra azzal az elhatározással tért vissza, hogy alaposan elmerül Rudolf Steiner hatalmas – ma is feldolgozás alatt álló – életművében, és népe számára is hozzáférhetővé teszi azt. Ezt részben meg is valósította, és hazája kultúrkincsét legjobb erőivel gazdagította. Ebben a feladatban legnagyobb segítője Alfred Meebold, a neves botanikus, író és antropozófus volt, aki Göllner Mária meghívására gyakran tartózkodott Magyarországon, és szellemi tevékenységének termékeny magvait hagyta hátra.

Göllner Mária családi, háztartási és társadalmi kötelezettségei mellett is mélyen elmerült az antropozófia műveinek tanulmányozásában. Megérett benne az elhatározás, hogy társadalmi rangját a közjó szolgálatába állítja, és mint az igazságügy-miniszter felesége, megalapította a magyar fogházmissziót. Azon fáradozott, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben könyvtár létesüljön, ami persze csak szívós küzdelem árán, évek múlva valósulhatott meg. Személyesen látogatta az elítélteket, első és legaktívabb munkatársa tulajdon édesanyja volt. A fiatalasszony saját költségén lapot indított az elítélteknek, mely az első börtönújság volt Magyarországon. Azért kapta a *Bizalom* nevet, mert feladatai közé tartozott, hogy az elítéltekben szellemi táplálékkal ébren tartsa a Gondviselés és az Isteni Világrend iránti bizalmat. A világban zajló politikai eseményekről is tájékoztatást adott, de csak tények közlésére szorítkozott. Világos nyelven megírt novellákat, verseket, folytatásos regényeket, rövid lélegzetű esszéket tartalmazott. Göllner Mária ügyelt rá, hogy az elítélteket untató vagy bősztító lapos erkölcsi szónoklatok ne kerüljenek a lapba. Beérte az – antropozófiával árnyaltan átítatott – írások morális és spirituális kicsengésével, mert tudta, hogy a propagandisztikus hang irritálhatja a börtön lakóit. A *Bizalom* nemcsak passzív szellemi táplálékot nyújtott a raboknak, hanem egyeseket aktív tevékenységre ösztönzött, mert ők is írhattak bele. Tizenöt éven át kéthetente jelent meg a lap: 1929 Karácsonyától 1944 Karácsonyáig.

Göllner Mária legjelentősebb hazai tevékenysége az 1926-ban, a Kissvábhegyi út 21. szám alatt megalapított Kis-Svábhegyi Waldorf-iskola és Internátus volt. A megvalósítást férje tette lehetővé. Hajlandó volt ugyanis – és ezt saját kezűleg rögzítette le hivatalosan – hatalmas házát a Kissvábhegyen, egy gyönyörű parkosított kert közepén, uszodával, a tervezett iskola és internátus számára bérleti díj nélkül rendelkezésre bocsátani, sőt az adóterheket továbbra is ő viselte. Az intézmény a stuttgarti Freie Waldorfschule mintájára a második Steiner-iskolaként jött létre a világon. Az iskola alapkövetételére 1929-ben került sor, Albert Steffen, az Általános Antropozófiai Társaság Steiner halála után megválasztott vezetőjének részvételével. A Kissvábhegyen is zömmel német ajkú antropozófusok tanítottak, és ennek az iskolának a keretében bontakozott ki a magyarországi antropozófiai mozgalom. Az önfenntartó iskola és internátus tandíja nem volt alacsony. Viszont Göllner Mária, férje anyagi és természetbeni segítségével az elsőtől az utolsó évig gondoskodott arról, hogy a valóban szegény szülők gyermekei mind az iskolában, mind az internátusban ingyenes ellátásban és oktatásban részesüljenek. A nyári internátusban rendszeresen növekedett a támogatott növendékek száma.

1933-ban az iskolát német nyomásra be kellett zárni. A német tanítók nem kaptak munkavállalási engedélyt ebben az időben, haza kellett térniük a „harmadik birodalomba”. Göllner Mária ettől kezdve – immár háromgyermekes családanyaként – házukban és kertjükben tartotta előadásainak zömét. Innen áradt ki az antropozófia világszemlélete az ország különböző részeire. A Kissvábhegyre akkortájt még nem jutott el a civilizáció zaja, a villamosok csörömpölése, a gépkocsik zúgása. Hét évig a csendes, gyönyörű park tanuló, játszó és kertészkedő gyermekeket boldogított, a harmincas évek közepétől pedig a szellemtudomány otthonává lett, 1945-ig.

Ekkor lényegében lezárult magyar földön kifejtett antropozófiai tevékenysége. A német és a szovjet megszállás között Göllner Mária még bebújt a „luknak” nevezett kis-svábhegyi rejtékhelybe, ahol olyan üldözöttek húzódtak meg, akiket akkor életveszély fenyegetett, nekik a János-evangéliumról tartott előadásokat. A

háború után ideig-óráig még tarthatott kurzusokat, és az általa létesített Génius Vállalat kiadásában Rudolf Steiner néhány munkájának magyar nyelvű megjelenését is kieszközölte, de a sötétség gyorsan közeledett.

Szellemtörténeti trilógiája – *A magyar ősvallás és a kereszténység a magyar népmese tükrében, a Népszokások, mondák és az ember illetve A Kalevala titkairól* – képezi munkásságának magvát a még itthon, magyarul írt művei közül.

Göllner Mária tudomásom szerint először alkalmazta a „michaeliták” kifejezést *Küzdelem a Nagysárkány-rend ellen* c. regényében, 1939-ben. Ezalatt Mihály/Michael arkangyal követőit kell érteni, akik felveszik a szellemi harcot a sötét erők ellen.

„Mihály arkangyal seregei nem csak angyalok, arkangyalok, s egyéb égi lények, hanem egyszerű, szerény földi emberek is, akik tudnak a Sátán működéséről, s harcolnak az ellen. Nem karddal való véres küzdelmet jelent ez, hanem az erkölcs, a lélek, a szellem harcát a jócselekedet, a szép érzés és az igaz gondolat érdekében.

A michaeliták elsősorban saját lelkükben folytatnak heves küzdelmet a Sátán ellen, ezért tudnak azután ellene más lelkekben, és az élet külső helyzeteiben is harcolni.”

De néha ez is kevésnek bizonyul. Magyarország tragédiája a Nagy- és a Göllner-családot is mélyen érintette. Elvesztették földi javaikat, munkájukat, hivatásukat, a személyes egzisztencia minden lehetőségét, nem maradt már semmijük, csak a szimbolikus arany, amire Göllner „Goldner” Mária rátalált. Amikor végül arra kényszerültek, hogy hazájukat elhagyják, és a világ minden égtája felé szétszóródjanak, ezt az aranyat vitték magukkal, hogy másoknak is továbbadják. Néhányan közülük a déli földtekére kerültek, így ami az északi hemiszférán elkezdődött, a Föld másik oldalán hasonló módon folytatódott.

Férjemet a náci hurcolták el, fiaimat üldözték, majd engem is. A háború vége szétrombolta létünk alapját... A családnak szét kellett szóródnia a világban, egymástól elválasztva, külön-külön éltük meg az abszolút semmit, a teljes űrt, ami olyan sok ember sorsa lett.

1945 Pünkösdjén még megtartotta – ma sem eléggé értékelt – beszédét, amit ma minden szellemtudománnyal foglalkozó embernek el kellene olvasni Ekkor mondta:

Legyőzött nép vagyunk, s győzőinkhez, az oroszokhoz képest, öreg nép. Tudatosítanunk kell, hogy Rudolf Steiner magyar tanítványainak michaeli missziójához hozzátartozik az oroszokkal való odaadó, elmélyült és szeretetteljes foglalkozás, az ő szellemi fejlődésük érdekében.

Krisztusi szavak ezek. Tanulhatnánk belőle, amíg nem késő.

Emigráció lett a sorsa Göllner Máriának, és legkisebb fiának, Kristófnak is. 1946 novemberében a Vöröskereszt megbízásából elhagyta Magyarországot, hogy egy gyermekvonatot kísérjen Olaszországba, és a rokkantgondozást tanulmányozza Svájcban. Azt tervezte, hogy feladata elvégzése után visszatér Budapestre, de a megváltozott körülmények arra kényszerítették, hogy feladja ezt a tervet és Svájcban maradjon. A Goetheanumban azonnal beszédet kellett tartania, majd egy gyógyítási és szociális-gondozói munkacsoportot alakított.

Mind férje, mind idehaza maradt fiai – 1948-ban már Sándor is emigrált – nyomós érveket felsorakoztatva lebeszélte őt arról, hogy hazatérjen, mert itthon semmilyen szellemi tevékenységet nem tudna kifejtetni.

Svájcban eltöltött 35 éves szellemi munkásságáról ez az írás csak vázlatokban számolhat be. Keserű fájdalom emésztette, hogy elszakadt családjától, hazájától, legjobb barátaitól, a magyar antropozófusoktól, de szellemi vezetőként továbbra is inspirálta tanítványait. Anyagi gondokkal küzdött, fia szüntelenül betegeskedett, de egy fényes adománnyal kárpótolta a Sors: szellemi életének szentelhetette minden idejét. Küldetése kenyérkereső foglalkozásává vált. Kapcsolata a Vöröskereszttel nem szűnt meg. Azt a megtisztelő feladatot kapta, hogy az Ifjúsági Vöröskereszt számára egy illusztrált kiadványt szerkesszen. Ezenkívül a Dons Suisse megbízásából egy gyermekújságot is szerkesztett *Herz* címen a háború által sújtott országok gyermekei számára, cikkek, tanulmányokat írt, és előadások hosszú sorát tartotta; ekkor már Maria von Nagy néven. Alig akadt a német ajkú Svájcban olyan város, amelynek antropozófiai csoportja ne hívta volna meg ciklusok tartására, de előadott Nyugat-Németországban, Londonban, Pozsonyban, és a déli féltekén is.

Pályája akkor delelt, amikor a baseli egyetem népfőiskolája felkérte, hogy minden szemeszterben tartson egy-egy előadás-sorozatot. A hatvanas évektől kezdve mintegy húsz éven át hangzottak el lelkesen látogatott és megbecsült előadásai. Az igényekhez mérten ott nem antropozófiáról értekezett, hanem egyéb kultúrtörténeti, képzőművészeti, irodalmi témákat választott, de beszélt a svájci misztikáról, a krisztológia különböző területeiről is. Az előadásban, az előszóban megelevenedő és a hallgatóság felé kiáramló szellemi tartalom tolmácsolásában bontakoztak ki legmagasabb szinten képességei.

Feljegyzéseiből megtudjuk, hogy Svájcban való letelepedésétől kezdve csaknem kétezer előadást tartott. Az említett országokban saját nyelvükön, Pozsonyban magyarul, Ausztráliában és Új-Zélandon pedig angolul és magyarul is, mert ott élő honfitársaihoz anyanyelvükön szólt. Az ötödik kontinensen 8 hónapot töltött, ebből Új-Zélandon csaknem másfél hónapot. Ehhez még hozzá kell vennünk élete utolsó évtizedében, beteg szemei miatt minden feljegyzés nélkül, szabadon elmondott előadásait. És ha ezeket kiegészítjük Magyarországon elhangzott előadásaival, nagyozolás nélkül, tényként leszögezhetjük, hogy ebben a tekintetben is méltó tanítványa volt Rudolf Steinernek. Mert amit beavatott tanítómesterétől tanult, azt méltón adta tovább az antropozófiát kereső embereknek, csaknem hat évtizeden keresztül.

Miután befejezte munkáját a déli „hemiszférán”, Angliába ment, ezután tért haza Svájcba, ahol azonnal hozzákezdett új könyvéhez: ez az Alfred Meebold emlékének ajánlott *Dialog der Hemisphären (A hemiszférák párbeszéde)*, két kiadást élt meg Nyugat-Németországban, magyarul – csaknem teljes egészében – a **Michaeliták** könyvében olvasható.

Ebben a könyvben igyekeztem azokat a szellemtudományi összefüggésekből nyert tapasztalataimat rögzíteni, amelyeket nagy utazásom alatt éltem át. Úgy éreztem, hogy sok olyasmire bukkantam, amiről még soha nem írtak, és nem hoztak nyilvánosságra.

Ha figyelmesen szemléljük sorait, láthatjuk mennyire átfogó volt az ő szellemi kutatása. Mennyire előremutató lehetne egy ilyen munka a történelem, a földrajz és a tudomány többi területén, ha azokat szellemtudományi szemmel is tanulmányoznák.

Svájcban, német nyelven írt könyvei közül két, nagy sikert aratott munkáját szeretném kiemelni, ezek: *Die Wandbilder der Scrovegni-Kapelle zu Padua* (a padovai Scrovegni-kápolna freskóiról), illetve Kristóf fiával közös munkája, a *Die*

Legenda aurea und ihr Verfasser Jacobus de Voragine (Voragine Arany Legendájáról). Évtizedek óta várakoznak, hogy anyanyelvükön is megjelenhessenek...

Emlékiratainak első része érdeklődőbb antropozófusok körében megkülönböztetett érdeklődést váltott ki, második memoárkötetét szintén Kristóffal együtt írta. Szépirodalmi műveire, mint a *Móres bácsi hegedűje* német nyelvű folytatására, a párbeszédekben írt *Dante und Brunetto*, a *Finnentöchter* c. három egyfelvonásos darabjának méltatására itt nem térek ki – noha ez utóbbi több alkalommal sikerrel került előadásra –, mert szellemi súlyban, a kidolgozás választékosságában egyik sem vetekszik kultúrtörténeti munkáival. A *Das Goetheanum* folyóiratban folytatásokban megjelent Bartók-tanulmányai is élénk visszhangot keltettek.

Szellemi pályája hatvanéves kora után egyre magasabbra ível, és utolsó évtizedeiben hág tetőpontjára, miközben egymás után érték a fájdalmasabbnál fájdalmasabb sorscsapások. Szerette volna férjét kivitetni magához, de ezt nem engedélyezték számára. Nagy Emilt egyszer a németek is elhurcolták, bár a háború kitörése előtt már visszavonult a politikától, majd 1951-ben – nyolcvan esztendőskorában! – a szovjetek is kitelepítették. Ezt is hősiiesen viselte, de egészségileg megtörve tért vissza, és miután István fiától is megvontak minden munkalehetőséget, reménytelen helyzetbe kerültek. 1956. Szent István napján, az ünnepségre készülvén visszaadta lelkét Teremtőjének. A forradalmat nem érthette meg.

Már nem volt azonban lehetséges, hogy megkapja a kiutazási engedélyt Magyarországról, ellenkezőleg, súlyos csapásokat kellett megélnie. Nem tudott elmenekülni. Soha többé nem láttuk egymást...

Halála előtt gondoskodott öt, még előző házasságából származó gyermekéről, a hatodik gyermek, Kati, utolsó pillanatban kapott valamit a teljes államosítás előtt vagyonuk morzsáiból. Éva lányának és közös három fiuknak valóban semmi sem maradt, a két fiatalabbnak, Sándor és Kristóf, még a taníttatására sem jutott.

Göllner Máriát a hatvanas évek közepétől egy ritkán fellépő és gyógyíthatatlan szembetegség kínozza, így a hetvenes évektől fokozatosan elzárul előle a külvilág, fehér bottal kell járnia. Tizenkét munkatársa tette lehetővé számára, hogy munkáját továbbfolytassa. De a megpróbáltatások még nem értek véget.

Legkisebb fia, Kristóf 1973-ban szívinfarktusban meghal. A legidősebb, István, politikai okok miatt Magyarországon börtönbe kerül, 1976-ban szabadul. Sándor Ausztráliában él.

Munkakedve eztán sem lohad. Emlékiratainak második kötetét 1978-ban már vakon diktálja, így tartja kurzusait, egyetemi előadásait. Utolsó ismert kézírata a rózsakeresztesek működéséről és titkairól még számos érdekességgel szolgálhat az érdeklődőknek.

Göllner Máriát 1980 Karácsonyán tüdőgyulladással, gyomormérgezéssel és enyhe agyvérzéssel kórházba szállították, de állapota néhány hét után ámulatra méltóan javult. Egy évet töltött a baseli Merian Inselin kórházban. Barátai, egykori tanítványai sűrűn látogatják, és felolvasnak neki. A Sors még lehetővé tette, hogy búcsút vegyen legidősebb fiától – aki méltóképpen folytatta édesanyja hagyományait a Grálról, valamint hányatott sorsú géniuszokról szóló műveiben –, sógornőjétől, testvéreitől és néhány magyar barátjától. Élénken társalgott velük, de már csak a hangjukról ismerhette fel őket.

1981 decemberének utolsó napjaiban állapota hirtelen rosszabbodott, és 1982. január 19-én délután 4 órakor visszatért a szellemvilágba.

A baseli St. Leonhard templom lelkésze, Hans Buser, Mária néni tanítványa, lehetett vele utolsó napjaiban. Ő írta róla:

„*Maria von Nagy életrajzában utalt arra a karmikus segítségre, amit minden nehéz helyzetében megtalálhatott. A megfelelő pillanatban mindig megjelentek a megfelelő emberek. Életének visszapillantásában rámutat arra, hogy olyan működést élt meg sorsában, aminek áttekintése, tervezése és hatóereje minden emberi tudást és értést messze felülmúl, és egyes emberek jóságával kapcsolódott össze. Átéltte azt, hogy ez a megismerés az élet próbatételeivel és porig sújtó csapásaival életutam elsőrendű értelme volt. Egész valóm minden erejével szeretném ennek a működő erőnek legmélyebb köszönetemet kifejezni. Tudatában volt annak, hogy ebben a sorsműködésben a feltámadott Krisztus szabadon hagyva, segítve és felegyenesítő erővel hat. Kezdetleges és tökéletlen munkatársai lehetünk Krisztusnak most és a halál utáni életben. Ebben az értelemben ápolhatjuk és szívünkben elevenen őrizhetjük meg Nagy Máriával a kapcsolatot.*”

A piliscsabai Dr. Göllner Mária Waldorf Egyesület kegyelettel őrzi nevét. Válogatott műveinek fordítása magyarul a **Michaeliták – A magyar népszellem és az antropológia kapcsolata** c. kötetben jelent meg 2000-ben.

NAGY EMILNÉ DR. GÖLLNER MÁRIA MŰVEI

GÖLLNER MÁRIA néven:

- Az ókor szellemi művelődésének geográfiai alapjai* (Budapest, 1918, magánkiadás)
- Szirmai Ili: *Karácsonytól Karácsonyig* (Budapest, 1920, Pfeifer)
- Móres bácsi hegedűje* (Budapest, 1932, Kissvábhegyi Iskola Egyesület, ill.: Schulz Vilmos)
- Küzdelem a Nagysárkány-rend ellen.* In: *Bizalom* (Budapest, 1939-1940. 16 folytatásban)
- Népszokások, mondák és az ember* (Budapest, 1939, Genius)

NAGY EMILNÉ DR. GÖLLNER MÁRIA néven:

- A Kalevala titka* (Budapest, 1940, Magyar-Finn Társaság, ill.: gróf Károlyi-Széchenyi Ilona)
- A magyar ősvallás és a kereszténység* (Budapest, 1941, Genius)
- Beszélgetések a Kalevala világnézetéről* (Budapest, 1943, Pázmány Péter Tudományegyetem)

MARIA VON NAGY néven:

- CHRISTOPH DE NAGY: Utószó Katharina Gerö *Erfülltes Leben* c. könyvéhez (Zürich, 1942¹, 1953², Rascher)
- Charakterische Züge im Karma und im Wesen der Anthroposophen.* In: *Treue - Wahrheitssinn – Richtungsfestigkeit* (Dornach, 1945)
- Die Geige des Alten Moersch* (Dornach, 1948, Herz)

- Das Marienkäferchen* (Basel, 1948)
Tagebuch für Knaben und Mädchen (Zürich, 1950)
– CHRISTOPH DE NAGY: *Finnentöchter. Drei Kleindramen aus Weltkriegszeiten: Mathilda; Kylliki; Scharolta* (Augsburg-Basel, 1952, Die Brigg)
John the Baptist and John the Evangelist (h.n., 1955, magánkiadás)
Rudolf Steiner über den Selbstmord (h.n., 1955)
Die Wandbilder der Scrovegni-Kapelle zu Padua: Giottos Verhältnis zu seinen Quellen (Bern-München, 1962, Francke Verlag)
Dialog der Hemisphären. Eine kulturbiographische Skizze 1212-1952. (Heidenheim-Schnaitheim, 195⁻¹, 1963², Verlag Theilacker)
Register zu dem Essaywerk von Albert Steffen (Bern-München, 1969, Francke Verlag)
– CHRISTOPH DE NAGY: *Die Legenda aurea und ihr Verfasser Jacobus de Voragine* (Bern-München, 1971, Francke Verlag)
Dante und Brunetto. Vorspiel zum letzten Fresko von Giotto (Bern-München, 1974, Francke Verlag)
Rudolf Steiner über seine Letzte Ansprache, über Ungarn und über die Schweiz – Memoiren I. (Brugg, 1974, Genius Verlag)
– CHRISTOPH DE NAGY: *Über den Tod von Albert Steffen, Béla Bartók, H.D. – Memoiren II.* (Bern-München, 1978, Francke Verlag)
Die Entstehung und das Wirken des Wahren Rosenkreuzertums (h.n., 1980, kézirat)

A DAS GOETHEANUM FOLYÓIRATBAN MEGJELENT ÍRÁSOK

- Attila* (1936)
Über die Pflege des Vertrauens (1947)
Über das Zwischenspiel im Hamlet und in den Märtyrern (1947)
Einiges über die Kriegsinvalidenfürsorge (1947. 2 részben)
Jean Cocteau: Der Doppeladler (1947)
Väinämöinen (1947)
Kraftquellen in der Erziehung zum Sozialen (1949)
Rudolf Steiner und der Nachlaß Nietzsches (1950)
Zwergwüchsige Menschen (1951)
Die Strafkolonie auf der Teufelsinsel wird aufgelöst... (1952)
Gedächtnis und Nervosität. Zum Vortrag Rudolf Steiners (1952)
Rudolf Steiner über den Selbstmord (1952. 3 részben)
Zum 130. Geburtstag Gregor Mendels (1952)
Raffael und der Osten (1952)
Amos Comenius und Francis Bacon (1953)
Die große Reise der Sixtinischen Madonna (1953)
Das Königskostüm der griechischen Tragödie (1954)
Gruß an die Dichterin M. Modena anlässlich ihres 60. Geburtstages (1959)
Die Polarität Giotto-Dante (1961)
Die Akasha-Chronik im Christentum (1961)
Das Sterben bei Ibsen und Strindberg (1961)
Ringens um die Verbindung mit dem toten Freund. Schiller (1961)
Debussy: Pelléas et Mélisande (1961)

Für Franz Liszt (1962)
Die Oper. Das Gesamtkunstwerk und das moderne metaphysische Drama (1962)
Die Wandbilder der Scrovegni-Kapelle zu Padua (1963)
Das „A“ als Auferstehungsgeste in der Koptischen Kunst (1964)
Zum Tode von Fr. E. Sillanpää (1964)
„Wer Wind sät, wird Sturm ernten“. Hosea (1964)
Rudolf Steiner über Die Tragödie des Menschen von Imre Madach (1964)
Was uns alle an dem amerikanischen Dichter Ezra Pound angeht (1966)

DR. NAGY EMIL MŰVEI

– Fenyő, Miksa: *Trianon* (Budapest, 1927)
– Apponyi, Count Albert / Albert Berzeviczy / Oliver Eotvevényi / Francis Fodor / Bela Foldes / Eugene Horvath / George Lukacs / Baron Julius Wlassics: *Justice for Hungary Review & Criticism of the Effect of the Treaty of Trianon* (London, 1928, Longmans Green)
Lord Phillimore. Emlékbeszéd (Budapest, 1931, Franklin)
Londoni levelek (Budapest, 1936, Singer és Wolfner)
Széchenyi István közéleti lényének legjellemzőbb vonásai (Budapest, 1942)

NAGY ISTVÁN MŰVEI

VAMOSI NAGY ISTVÁN néven:

Az opera születése a dráma szelleméből (Budapest, 1943, Rózsavölgyi)
A holnap drámája (Budapest, 1946, Géniusz)
Magyar szerzők zenekari műveinek jegyzéke (Budapest, 1953, Zeneműkiadó)
– Várnai Péter: *Bánk bán az operaszínpadon* (Budapest, 1960, Zeneműkiadó)
Zenetörténeti párhuzamok (Budapest, 1982, magánkiadás)
Merlin, a bárd és Wagner, a zeneköltő. A Grál-legenda (Budapest, 1984¹, 1985², magánkiadás)
Száműzött és bebörtönzött géniuszek – Dantétól Bartókig (Szeged, 1991, Universum)

AZ ORSZÁGÉPÍTŐ FOLYÓIRATBAN MEGJELENT ÍRÁSOK

A kissvábhegyi Waldorf-iskola. 1926-1933. I. rész (1991/2.)
A kissvábhegyi Waldorf-iskola. 1926-1933. II. rész (1991/3.)
Az iránytmutató erő a magyar történelemben (1992/3-4.)

NAGY KRISTÓF MŰVEI

CHRISTOPH DE NAGY néven:

– MARIA VON NAGY: Utószó Katharina Gerö *Erfülltes Leben* c. könyvéhez (Zürich, 1942¹, 1953², Rascher)
– MARIA VON NAGY: *Finnentöchter. Drei Kleindramen aus Weltkriegszeiten: Mathilda; Kylliki; Scharolta* (Augsburg-Basel, 1952, Die Brigg)

- The Poetry of Ezra Pound The Pre-Imagist Stage* (Bern, 1960¹, 1968², Francke)
- MARIA VON NAGY: *Die Legenda aurea und ihr Verfasser Jacobus de Voragine* (Bern-München, 1971, Francke Verlag)
- MARIA VON NAGY: *Über den Tod von Albert Steffen, Béla Bartók, H.D. – Memoiren II.* (Bern-München, 1978, Francke Verlag)

Készült Nagy Emilné dr. Göllner Mária, Vámosi Nagy István, Török Sándor és Hans Buser műveinek felhasználásával.